

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	18—
Fél évre	9—
Negyed évre	4 50
Egy hóra	1 50
Egyes szám	6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferenc-utca 19. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPLAP

AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART ERDÉLYRESZÍ HÍVATÁS LAPJA.

Alapította:

GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Postán küldve:

Egész évre	24—
Fél évre	12—
Negyed évre	6—
Egy hóra	2—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferenc-utca 12. sz.

Imperialis belpolitika.

Az „Ujság” számára írta: Dr. Kalmár Antal.

Hötsendorfi Conrad vezérkari főnök ama nyilatkozatának ötletéből, hogy: „A századok által összeferrott hadsereg tradíciói többet érnek, mint a lelkek nemzeti indulatának felkorbácsolása”, — s *Polónyi* Gézának erre vonatkozó interpellációja, valamint *Tisza* miniszterelnöknek erre adott válasza alkalmából sokat beszéltek a nemzeti államról, s többi között a miniszterelnök is a nemzeti állam megvalósítását tüzte ki a háború utáni állami és nemzeti feladatok legfontosabbjainak.

Ertünk meg jól: a magyar nemzeti állam, és nem a magyar állameseme megvalósítását. Az ugynevezett magyar állameseme propagált frázisával már torgig vagyunk, mert nekünk nem eszme, hanem nekünk valóság, nekünk megfogható nemzeti állam kell. Még pedig úgy is akképpen, amint azt *Bánffy Dezso* zászlajára írta és hirdette: *egységes nemzeti állam*.

Mert sajnos, ma még csak a közjogi állammal tartunk. A rendi államból még 1848-ban kibontakoztunk, de a közjogi állammal megállottunk. Csak annyit tettünk, hogy a magyar nemzeti politikai egységét az 1868:XLV. cikkben kimondottuk, de mindent megtettünk arra nézve, hogy a politikai egységnél tovább egy lépéssel se menjünk a nemzeti egység megteremtése felé. Így a magyar nemzeti egységtől ma távolabb állunk, mint valaha, pedig a miniszterelnök által hangoztatott nemzeti állam — nemzeti egység nélkül: lucus a non lucendo.

Minden állam végső célja a társadalom-gazdasági állam, de hogy ezt elérhessük: a közjogi államból át kell mennünk a nemzeti államba, s a nemzeti államból mehetünk csak át a társadalom-gazdasági államba.

A mai közjogi államból való kibontakozás és a nemzeti államba való átmenés már csak azért is fontos, mert a háború után Magyarországnak föltétlenül magyar imperialis politikát kell csinálnia. Amit úgy is ki lehet fejezni, hogy a háború után a magyar belpolitika csak imperialis lehet.

Hogy pedig imperialis belpolitika alatt mit kell érteni: ezt nekünk a háború előtti Angliában magyarázta meg egy tudományos előkelő angol folyóirat, a *Contemporary Review*, aki szerint Magyarországnak

történeti hivatását megállapítja egyrészt fekvése a Kárpátok és a Duna között, másrészt szomszédsága a germánok és az oroszok között. Ebben a helyzetükben a magyarok hazájuk területén éppen olyan imperialis feladatokkal állanak szemben, amilyenek — természetesen nagyobb arányokban — az angol, a porosz és az orosz imperializmust foglalkoztatják. Éppen

ezért kell — mondja tovább az angol folyóirat — a magyar nyelv ismeretét Magyarországon általánossá tenni, mert a magyar nyelv hivatása az, hogy az imperium nyelve — imperialis language — legyen. Ez a magyar állam imperialis karakterének természetes megnyilatkozása.

Igy beszéltek és írtak az angolok rólunk — a háború előtt.

Montenegró ellen beszüntettük az ellenségeskedést

Tárgyalunk a fegyverletételéről.

Budapest, jan. 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Délkeleti hadszíntér: A montenegrói hadsereg fegyverletételének szabályozására irányuló tárgyalások tegnap délután kezdődtek. Csapataink, melyek időközben megszállták Virpazart és Rijekát, beszüntették az ellenségeskedést.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese,

Befejeződött az orosz offenzíva.

Csapataink fölényes győzelme az oroszok felett. — Hetven-ezer embert veszítettek az oroszok. — Minden állásunkat megtartottuk. — Az oroszok sikertelen támadásai.

Budapest, jan. 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Mivel tegnap sem volt jelentősebb esemény, a Keletgaliciában és a besszarábiai határon lefolyt újabb csatát, melyről a napi jelentések könnyen érthető katonai okokból nem közölhettek részletes adatokat, befejezettnek tekinthetjük. Fegyvereink az egymáshoz harminc kilométer szélességű harctér minden pontján teljes győzelmet arattak. Minden dicséret felett álló gyalogságunk az összes döntőharok alapanyagja, a tüzérsg nagyon megértő és ügyes támogatása mellett az összes hadállásokat megvédte a helyenként gyakran sokszoros túlerőben lévő ellenséggel szemben. Az Ausztria északkeleti részében lefolyt nagy újabb csata múlt évi december huszonegyedikén kezdődött és csak egyes napokon beállott harci szünetekkel megszakítva, január 15-ikeig, tehát összesen 24 napon tartott. Ezen idő alatt számos ezred tizenöt napon át állt a leghereesebb harcban.

Az orosz csapatokhoz intézett parancsok, a foglyok vallomásai és a petersvári táviratok és félhivatalos nyilatkozatok egész sora igazolja, hogy az orosz hadvezetőséget déli hadseregének támadásánál nagy politikai és katonai célok irányították. E céloknak megfelelően nagyok voltak az embertömegek is, melyeket az ellenség harcvezetése ellen küldött. Az oroszok a legcélszerűbb eredmény elérése nélkül legalább hetvenezer embert áldoztak fel halottakban és sebesültekben és közel hat ezer harcosukat fogtuk el. A csapatok összehívását tekintve, az újabb csatákban kiemelt győzelemben része van a monarchia összes népeinek. Az ellenség Keletgaliciában újra erősitéseket von össze. Egyébként északkeleten nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér: A helyzet változatlan. A Dolomit-harcvonalon, a tolimeni hídfőnél és a görzi szakaszon helyenként élénkebb tüzérsgéi harc

Lapunk mai száma 8 oldal.

folyt. Az ellenségnek az említett hídfő ellen intézett kisebbeszerű vállalkozásait és a Monte San Michael északi lejtőjén levő állásaink ellen intézett támadását visszautasítottuk.

Höfner altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nyugati haretér.

Leelőtti francia repülőgépek.

A német vezérkarri jelentés.

Budapest, jan. 18.

(Ministerelnökségi sajtóosztály.)

Berlin, jan. 18. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Általában az arconalon a tüzelés többnyire tiszta időben fokozódott. Lens ismét élenk tűz alatt állott. Két angol repülőgépet Passendaale és Darizele (Flandriában) mellett légi harcban legyőztünk. A négy utas közül három meghalt. Medevich (Moyenvicz) mellett egyik repülőnk leelőtti egy francia repülőgépet. A vezetőt és a megfigyelőt elfogták.

Keleti hadszíntér: Dünhoffnál (Rigától délre) és Widsytől délre a sötéttség és hóvihár védelme alatt sikerült az oroszoknak előretolt kis német őrségeket rajtaérni és azokat szétszórni.

Balkán hadszíntér: Semmi újság.

Legfelsőbb hadvezetőség.

Mackensen fia megszökött a francia fogságból.

Madrid, jan. 18.

Mackensen tábornag fia, Mackensen Károly Frigyes egy másik tisztársával együtt megszökött a francia fogságból és a spanyolországi Huescába érkezett.

Az olasz háború.

Repülőink támadása

Ancona ellen.

Felgyújtottak a pályaudvart és a villamos műveket.

Budapest, jan. 18.

(Ministerelnökségi sajtóosztály.)

Tizenhetedikén délután egyik tengerészeti repülőrajunk erős támadást intézett Ancona ellen, ahol nehéz bombákkal találta el és felgyújtotta a pályaudvart, a villamos művet és egy kaszárnyát. Négy védő ágyú igen heves tüzelése teljesen eredménytelen volt. Az összes repülőgépek sértetlenül vissza tértek.

A hajóraj parancsnoksága.

Olasz jelentés Ancona bombázásáról.

Róma, jan. 18.

A Stefani ügynökség jelenti: Tegnap délután öt osztrák-magyar aviatikus bombázta Anconát. A kar csekély, egy halottja van a bombázásnak.

Déli haretér.

Az antant felrobbantja a görög vasúti hidakat.

Athén, jan. 18.

Az antant csapatok a Struma-hidán kívül Kilindri és Torov között újabban nyolc vasúti hidat robbantottak fel. Úgy gondolják, hogy a Momassur fele vezető út hidait is fel fogják robbantani.

Nagy csapatösszevonások Szaloniki körül.

Szófia, jan. 18.

Szalonikiból jelentik: A francia és angol aviatikusok jelentik megfigyeléseik alapján, hogy a központi hatalmak hadserege Dorian, Geogheli, Valona és Uszküb környéken nagy csapatösszevonásokat végez.

Az antant erősíti Kavallát

Szófia, jan. 18.

Athénből jelentik, hogy a szövetségesek Kavalla környekeit sietve erősítik. A városban újabb csapatok szálltak partra.

Német lapok Montenegró kapitulációjáról.

Berlin, jan. 18.

Montenegró kapitulációjáról a „Kreuzzeitung” többek között a következőket írja: Nikita és a montenegrói kormány belátta, hogy az antanttal nem várhat semmily, ami különben Szerbia sorsa is mutat. Montenegró fegyverletelése azt mutatja, hogy a játek az antant részére nemcsak a Balkánon, hanem egyáltalában elvesztett. Nikita belátta, hogy ezáltal rossz üzletet csinált, tehát engedett.

A „Germania” írja a következőket: Montenegró kapitulációja nem egyéb, mint egy vád, ami Anglia és Oroszország ellen irányul, mert hiányzik úgy az erejük, mint a jóakarataik az irányban, hogy Montenegrón segítsenek. Montenegró kapitulációjában mindenki remélhet, hogy a minél előbb feltűnedező békenap hajnalpírját szeretne látni.

Az antant ultimátuma Görögországhoz.

Berlin, jan. 18.

A „Vossische Zeitung” jelenti Athénből: Franciaország és Anglia követeli záros határidőhöz kötött jegyzéket intéztek Görögországhoz, amelyben felszólítják, hogy 48 ora alatt adja ki a központi hatalmak és szövetséges követelése az utlevélet. A jegyzék kijelenti, hogy abban az esetben, ha Görögország ezt a követelést nem teljesíti, az antant haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket.

Angol merényletterr a görög király ellen

Szófia, jan. 18.

Az „Utro” jelenti Athénből: A rendőrség egy angolok által szervezett összeesküvést leplezte le, amelynek Konstantin király elfogatása és Dusanis vezérkari főnök megölése volt a célja.

Görög tiltakozás Phaleron okkupálása ellen

Athén, jan. 18.

A görög kormány energikus hangú jegyzékben tiltakozik Athén hadikövetségének megállása ellen és az ellen, mert Plamiron okkupálásnak meg csak a szándékáról sem értesítettek Görögországot.

Nikita aláírta a fegyverszünetről szóló egyezményt.

Megkezdik a békétárgyalásokat

Rotterdam, jan. 18.

Montenegró a monarchiával való fegyverszünetről szóló egyezményt aláírta.

Bécs, jan. 18.

Azokat a feltételeket, amelyek a fegyverszünet és a fegyverletelével annak kapcsolatban, a katonai parancsnokság alapján meg, a békétárgyalásokat pedig a diplomata forrjak vezeti. Beavatott helyről szerzett értesítés szerint a montenegrói békétárgyalás vezetésére a volt cettinji követünket, dr. Otto Ede megnatalmazott

minisztert küldték ki, aki megfelelő utasításokkal már el is hagyta Bécsot.

Görögország a hadviselő államokhoz.

Athén, jan. 18.

A Gunarisz-párt a kamarához indítványt nyújt be, hogy utasítások a kormány: szólítsa fel az összes hadviselő államokat, vonják ki csapataikat görög területéről.

Berlin, jan. 18.

A „Localanzeiger”-nek jelentik Szófiából: Görögország újabb jegyzéket intézett az antanthoz. A jegyzékben **követeli Görögországot, hogy az antant-csapatok hagyják el Görögországot.**

A montenegrói kapituláció hatása Berlinre

Berlin, jan. 18.

Az osztrák-magyar csapatoknak Montenegróban elért fényes sikere Berlinben rendkívüli örömet keltezt, valamennyi házon magyar és osztrák zászlók lengenek, hirdelve a monarchia dicőségét.

A központi hatalmak eddigi zsákmánya.

Bécs, január 18.

A „Gazetta Polska” jelentése szerint a központi hatalmak zsákmánya eddig összesen négyszázhetven ezer négyzetkilométer terület, negyfedelmillió hadifogly, tízezer ágyú, negyven ezer géppuska és más hadianyag.

Olaszország vissza akarja hívni csapatait Albániából.

Genf, jan. 18.

Párisban nagy hatást kelt az a hír, hogy Italia az angolok galipoli peldáját követve, **csapatait vissza akarja hívni Albániából.** A lapok szerint Olaszország haragját Anglia ellen Montenegró miatt való mértéketlen szemrehányás okozza.

A Balkán.

Bojánok Lukácsius és Goga válaszlásán.

Bukarest, jan. 18.

A vasárnapi választáson Galacon összerútközésre került a sor Lukácsius hívei és a szocialisták között. **Néhány revolverlövés is elődűlt,** azonban senki sem sebesült meg. A rendőrség közbelepett és **megtisztította a Lukácsius lakása előtti teret.** Karakabán Goga hívei néhány heves incidens okoztak. Valószínű, hogy a pótválasztáson sem Goga, sem Lukácsius nem fognak fellépni.

A kormány forszírozza a földgázjavaslatot.

Az ellenzék az állami kávérs mellett.

— Saját tudósítók távirata. —

Budapest, jan. 18.

Az ülésen Plathy György előadó a következő javaslatot terjesztette elő:

Mondja ki a Ház, hogy a pénzügyminiszter jelentését és intézkedését nem veszi tudomásul, minthogy általános közgazdasági, továbbá nemzetpolitikai okokból s az erdélyi részek jövő fejlődésének nagy érdekeire való tekintettel csak oly megoldást tart helyesnek, amely az 1911. VI. tc. szellemének megtartásával az állami egyedurtság lényegét nem sérti és annak előnyeit fel nem őrdozza. Ezért

javasoljuk, hogy a kormány az előterjesztés visszavonására és a földgazdálkodásának az állami kezelés legcélszerűbb rendszere mellett való keresztültelére utasítsa. (Zajos eljénzés.)

Az ellenzéki pártok közös értekezlete egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot.

Budapest, jan. 18.

A munkapárt keddi esti értekezletén letárgyalta a földgazdálkodásról. Telesky miniszter behatárolt ismertetése a Deutsche Bankkal kötött szerződéseket, amelyek szerinte a szabad versenynek megfelelő tét engednek.

Reméli, hogy sikerülni fog olyan megoldást találni, amely a magyar mezőgazdaságnak minden előnyt biztosítson fog és a hazai iparok illetékelt versenyét nem támaszt. A ház csak a kormány engedélyével adható olcsóbban és csak úgy, ha az ipar fejlesztésére szükséges.

Ha egy ipárvállalat a Deutsche Bankkal megállapodást létesíten nem tudna, bár ez a hazai ipar fejlesztésének szempontjából szükséges volna, akkor a Deutsche Bank a kormány által meghatározandó áron kell, hogy adja az ipárvállalatnak.

A miniszter jelentését egyhangulag tudomásul vette, ugyiszen a katonatársak övéinek és árvaik ellátásáról szóló javaslatot.

Értekezlet a Függetlenségi Pártkörben. A szavazatuktól megfosztott városatyák felebbezése.

(Saj. tud.) A Függetlenségi Pártkör tegnapi fogadóestjén a pártnak a városi közgyűléseken követendő magatartását határozták el. A múlt heti értekezlet határozatahoz képest, a függetlenségi párt ezúttal kimondta, hogy a közgyűlési intézkedést a többséget megillető felelősséget nem vállalja. Dr. Ápathy István elnök indítvány tervekkel tett magávé a párt, amelyek szerint a közgyűlésen elhatározást kifejezésre fogja juttatni.

A január 4-iki közgyűlésen történt szabálytalanságok ellen a szavazati jogosultságtól megfosztott öt törvényhatósági bizottság tagját felebbezéssel élt és a felebbezés szövegét Ápathy felolvasta az értekezlet tagjainak.

A felebbezés szövege a következő:

Nagyemlétságu

Sándor János

M. Kir. Belügyminiszter Urnak

Budapestben,

Nagyemlétságu Belügyminiszter Ur!

Alulírott tagjai Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának passzál elnök Nagyemlétságu előtt azért a sérelmet, melyet rajtuk a törvényhatósági bizottságunk 1916. január 4-én tartott rendkívüli közgyűlésén az elnököl próf Bethlen Ödön főispán ur azáltal ejtett, hogy tömük a gyűlésen a szavazás joga megvonta. Kérjük továbbá a mondott rendkívüli közgyűlésen soralkunkkal hozott határozatnak megsemmisítését.

Alulírottak Kolozsvár sz. kir. város közönsége 1915. december 19-én választotta meg 1916. január 1-én kezdődő Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjává. Az 1886. évi XXI. t. c. 53. pontja értelmében a küldött (a választás elnöke) megválasztásunkat szabályszerint kihirdette és a jegyzőkönyvet a szavazók névsorával és a lepecsételt szavazólapokkal együtt az igazoló-polgármesternek juttatás végett a város polgármesterének azonnal elküldötte. Illyenformán a törvény értelmében törvényhatósági bizottsági tagjainknak teljes élvezetbe léptünk és az 1916. január 4-én tartott rendkívüli közgyűlésre meghívandók

voltunk. Mellelleg megjegyeztük, hogy megválasztásunk ellen, amiólt számítva január 15-éig e passzok beadásra megszabott határidő már el is telt volt, semmiféle passzát nem adtak be, azonban ezt nem tekinthetjük a törvény nem szól arról, hogy a törvényhatósági bizottságok tagjai jogukat addig, ameddig a megválasztásunk ellen nem látnak beadott passzát elintézte nincs, illetőleg addig, amíg megválasztásunk a törvényhatósági bizottságunk bejelentése nincs, ne gyakorolhatnák. Az országgyűlési képviselők megbízólevélükkel az országgyűlésben bemutatása után képviselői jogukat azonnal gyakorolják. A képviselői megbízólevél bemutatását helyettesíti a törvényhatósági bizottsági tagokra nézve az, hogy a választás elnöke a választás eredményét azonnal kihirdetve, a jegyzőkönyvet a szavazók névsorával és a lepecsételt szavazólapokkal együtt az igazoló-polgármesternek juttatás végett az alispánnak, illetőleg a polgármesternek azonnal megküldi. Urvanacs gyakorlati hatójogait az 1886. évi XXI. t. c. 53. pontja szerint a községek képviselőtestületeinek megválasztott tagjai, tekintet nélkül az igazoló-polgármesteri folyamathoz való eljárásra. Nagyemlétságu hivatali elődje az 1915. évi 22915. sz. a. kelt határozatával maga is kimondotta, hogy az újonnan megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok, tekintet nélkül a választás ellen beadott felebbezésekre, a közgyűlésekre azonnal mindaddig behívandók, míg választásuk vagy meg nem semmisítik, vagy megbízatásuk le nem jár.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsa bennünket törvényabsz köteleseggel fogva a közgyűlésre meg is hívott. Mi a közgyűlésen megjelentünk és ott a vitát végighalgtuk. A vita befejezése után, midőn már az indítványtevőkön és az előadón kívül másnak senkinek szólni joga nem volt, jelentette ki az elnököl főispán, gr. Bethlen Ödön, hogy a december 19-én megválasztott bizottsági tagok a szavazásban részt nem vehetnek, mivel még verifikáció nincsenek. Az elnök kijelentése tehát megfosztott bennünket attól a törvényadva jogunktól, hogy a szavazásban részt vegyünk. Így a közgyűlés határozatát, mely dr. Boer Elek indítványát fogadta el dr. Ápathy Istvánról és dr. Posta Béláról a 1916. évi 22915. sz. országgyűléshez intézendő földrátta vonatkozólag beadott indítványával szemben, törvényesnek nem tekinthetjük és kérjük a hozott határozat megsemmisítését, valamint annak kimondását, hogy az elnököl próf Bethlen Ödön főispán bennünket szavazati jogunktól a törvény ellenére fosztott meg.

Kolozsvár, 1916. január 18. hó 18-án.

Karácsonyi Sándor s. k. Dr. Lechner Károly s. k. Csihegyi Sándor s. k. Eperjesi Dénes s. k. Goppolt Gyula s. k.

A képviselőház ülése.

— Saját tud. távirata. —

Budapest, jan. 18.

A képviselőház üléset Böchy Pál elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. Bejelent, hogy Presly Elemér sürgős interpellációt jegyezett be a hadiségely tárgyban.

Ezután a Ház folytatja a Penztelételi Központtal való javaslat részletes vitáját. Polányi Géza szöveget hozza a harmadiki szakaszhoz, majd Barta Ödön, Antal Géza, végül pedig Telesky miniszter reflektált az elhangzottakra. Kijelenti, hogy a közégi takarékpénztárakat sohasem fogja támogatni. Szükségesnek tartja, hogy Horvát-Szlavonország gazdasági érdekei kielégítenek. A Központ lesz hivatala a horvát-magyar jó viszonyt be. A többi szakaszoknál felszólaltak: Beck Lajos, Barta Ödön és Polányi a hetedik szakaszánál mondta el ismét kéréseit. Telesky válasza után a vitát félbeszakították.

Szász Károly alelnök, aki közben átvette az elnöklést, felolvasta Frigyes főherceg választávirátát a képviselőház üdvözlétele.

Presly Elemér ezután elmondta sürgős

interpellációját. Kérde, hogy hajlandó-e a pénzügyminiszter a katonák hozzátartozóinak, akik adósságokkal terhelt saját házukban laknak, lakbérsegélyt adni.

Telesky miniszter válaszában kijelentette, hogy a méltányos kívánságokat teljesíteni fogja. Az ülés 3 órakor ért véget.

Szürke szabizottsági ülés.

A munkapárti „munka” premijerje.

(Saját tud.) Amióta a függetlenségi párt kimondotta, hogy a város dolgainak intézésében nem veszi ki intenzív részét, inkább csak az ellenek ellenőrző tevékenységére vállalkozik, első szabizottsági ülés volt tegnap. A függetlenségi párt tagjai közül alig néhányan jelentek meg az ülésen, ellenben bevonult a tárgyaló terembe néhány munkapárti egyetemi tanár azzal a világos céllal, hogy ok most Ápathykat fogják helyettesíteni. Az „eredmenyes” munka kelt felszólalásban jelentkezett. Az egyik a Davida Leo dr. professzora volt, aki kifogásolta, hogy az utcasopók — horellőle körül — akkor is megkapják a 10 korona havi drágasági pótlékot, ha csak egy-két hónapja városi alkalmazzottak. Ezt a magaspontú szociális propagandát azonban meg a tanács sem akceptálta; amely pedig a fakedésnél éppen nem mutatkozott a kismemberek barátságak.

A másik felszólaló szintén egyetemi tanár, Kosulányi Igaz volt, aki a városi pénzügyek anomáliáival kapcsolatban gordiusi csomóként az értékelkedésű adó mellett tört landaszt. Kiderült azonban, hogy az illet nem új, mert a tanács, éppen a függetlenségi városatyák kezdeményezésére „tervebe vette” a javaslat elkészítését és csak a tanácsbeli urak hagyományos eszkalatosságuk munkáján muli, hogy meg nem készítették elő a kérdést.

Az egyebekben érdekességként nem szolgáló üléseken Haller Gusztáv dr. polgármester elnököl. Meglepetésként hatott Nemes Ferenc első bejelentése. Nemes ugyanis azt közölte a szabizottságokkal, hogy az adófokoztatás anyagának a negy utóbbi évről szóló feldolgozást kiadta egy pénzügyi számvizsgálónak — a saját felelősségre, a közgyűlési utalások jóváhagyásának reményében. Eddig-ezt a munkát az adóhivatali tisztviselők végezték tételenként 4 nílér rendkívüli munkadíjért, a nygylelti tanács azonban előzőleg 10 nílérben állapodott meg a vállalkozó szellemű számvizsgálóval. A munkát már meg is kezdte. A tanácsos ur azt elfelejtette megmondani, hogy milyen összegben kerül ez a munka. Mikor megkérdezték, kijelentette, hogy eeskély 12.000 koronát van szó az összeget a rendkívüli kiadások térhére irányoznak elő.

Tanács József képviselőházból hozzájárult az előterjesztéshez, de megfolyozta az eljárást, hogy a tanács a közgyűlés tudta nélkül rendelkezik ténylegesen koronás kiadással járó ügyek felől. Az ilyen precedensnek — mondotta — nem szabad másnak előfordulnia.

Ugyancsak Nemes tanácsos ismertetése azt a számvizsgáló kimutatást, amely a tisztviselők drágasági segélyéről készült. A segély az állam adja, azonban kizárólag a közigazgatási funkció teljesítő hivatalnokoknak. Indítványozta, hogy a tanácsba a közigazgatási hivatalokban lévő díjnosoktól is vegyék föl, a többi városi tisztviselők és alkalmazottak pedig aránylagos segélyben a város részesítse akkor, mikor a közigazgatási tisztviselők segélyezéséről szóló kimutatást a miniszter jóvá fogja hagyni. Nem kis meglepetést keltett az előterjesztésnek az a része, hogy a városnak olyan alkalmazottai is vannak, akik évente 40 korona fizetést huznak. Davida Leo dr. kifogásolta azt, hogy az utcasopók akkor is megkapják a havi 10 korona drágasági pótlékot, ha időiglenesen állanak a

varos szolgálatában. Az ülés azonban napirendre tért a felszólalás fölött.

A gázgyár korábbi beadványát, amelyben az ipari gáznak 16 fillerről 32 fillerre való fel-emelését kérte, tudvalevőleg visszavonta. Most újabb kérésekben arra hivatkozik, hogy egyre leküzdhetetlen nehézségek csak az üzemkedéssel tud segíteni. Eltekintve ettől a fenyegetéstől is, ha a város mégis hajlandóan mutatkozik az egyégyedre fel-emelésbe beleegyezni, a szakszervezetek bizottságát küldték ki arra bizonyos „nehézségek” megállapítása végett, hogy azok elhárítására is megtörténhessenek az intézkedések.

A Magyar Bank 3 millió kölesőne 1916. évi áprilisában lejár s a budapesti pénzintézet hajlandó még csak ezt esztendőre meghosszabbítani a kölcsön terminusát, ha a város az 5 százalékos kamatot 5 és fél százalékra emeli. Ezzel szemben a jutaleköt negyed százalékkal hajlandó leszállítani.

Kosztányi Ignác dr. elfogadja az ajánlatot, de utal a folyton szaporodó függő kölesők veszedelmére. A város csak az addórendszer megváltoztatásával juthat ki pénzügyi nehézségeiből s ajánlja az értékelmelkedési adó behozatalát.

Haller polgármester konstatálta, hogy a kérdéssel a közgyűlés utasítására már foglalkozott a tanács s alkalomadtán betérjesztik az erre vonatkozó javaslát.

HIREK

— (Désy Zoltán végrendelete.) Désy Zoltán tragikus halála után az a fantasztikus hír terjedt el, hogy Désy Zoltán egy kolozsvári közgyűző barátjánál hagyta végrendeletét, amelyben politikai elveit is lefektette. A hír azonban valótlannak bizonyult. Most aztán — mint maros, vasárhelyi tudósítónk táviratozza — az egyik ottani közgyűzőnél letette helyezett végrendeletét kihirdetted. A végrendeletnek politikai tartalma nincs. Örököséül özvegy hugát és ennek gyermekeit nevezte meg Désy.

— (A lisztelérjők ügyének tárgyalása.) A rendőrség tudvalevőleg szigorú házast indított azok ellen, akik a bejelentett mennyiségnél nagyobb lisztkészletet tartottak meg maguknak. Több helyen foglalt le ilyen körülmények között a rendőrség lisztet s az elrejtett lisztkészletek tulajdonosai ellen azonnal megindította az eljárást. Tegnap volt ilyen ügyben az első tárgyalás a rendőrség kihágási osztályánál. Tegnap három ügyet tárgyaltak le, amely közül két ügyet a bizonyítás kiegészítése miatt más napra halasztották. A kihágási bíróság a harmadik ügyben ítéletet hozott és az abban szereplő malom tulajdonost tíz napi fogházra ítélté. A malom tulajdonos megfellebbezte az ítéletet s így az még nem jogerős.

— (A közös forrás.) Sédlecsky Lajos dr. most megjelent Przemysł—Brest-Litovsk című kitűnő könyvében írja ezt a kedves apróságot: Az Uzsoi-szoros vidékén történt késő ősszel. Egy 21-es derék honvédkapitány, Oszárd Béla írt november 26-án (aki nyolc hónapig szakadatlanul a harcban állott, de a tél végén orosz fogságba kerülve, most Ikkuszban szöveget a honvágy reményzásait). Úgy adom, ahogy levelelben áll:

— A hadakozás kezd kissé kedélyesebb lenni. Vagyis inkább mi kezdjük úgy felegelni.

A multkor már vagy három napja állunk szembeben a muszakkal, de a közelben nem volt irrogás. Lenni a völgyben a két állás között volt egy patak. A közelközök le a emberek napközben inni — csak úgy szerelvény nélkül — mindket részről kökösödnék. Övatosan kihirtítotték egymást. De egyszer vagy öt honved a pataknál szembeállítottak, vagy öt uyananpvi muszakkal. Egy darabig csak néze-

gettek egymást nagy óvatosan. Végre, mikor látták, hogy nincs puska egyikkel sem, kölcsönösen nekibátorodtak: elkezdtek vizgorgolni egymásra s aztán mentek vizet meríteni.

Rendben is ment volna a dolog, de az egyik muszka — lehet véletlenül — fölvázarta a vizet. A vis-à-visja erre szó nélkül potolódott. Erre álltalanos lett a verekedés, ököllel, kulacsokkal egyhá-főbe verték egymást.

Mikor jól kiverkedték magukat, szép rendben mindenki fel visszatért a maga csapatjához. Csak később derült ki a vízi harc kedélyes története.

— (Huerta meghalt.) A Reuter-ügynökség mexikói jelentése szerint Huerta, Mexikó volt elnöke, akinek az utóbbi időben már többször költöttek halálhíreit, El-Pazóban meghalt. Az elhunyt államtitkár, aki hetvenkét esztendő volt, Madro elnöknek 1913-ban történt meggyilkolása után került Mexikó élére először mint diktátor, majd ugyanaz év elején elnökke választották. Uralma azonban rövid ideig tartott, mert az élnöksége alatt tovább dúló polgárháború során Tampikóban 1914 áprilisában néhány amerikai tengerész letartóztatott s ez konfliktusba sodorta az Egyesült Államokkal. Minthogy a mexikói fölköket nem sikerült a maga részére megnyernie, kénytelen volt csakaham beköt kötni s a Niagara-Fallsban tartott békétárgyalás folyamán megígérte, hogy lemond az elnökségről. Ez 1914 július 15-én meg is történt. Huerta ekkor bejelentette lemondását s Jannika szigetére távozott. Huerta elnökséget megelőzően tábornok volt. Politikája mindig az Egyesült Államok ellen irányult s célja a hazajábeli állandó forradalom megszüntetése volt, hogy így szilárdan ellenállhasson az Egyesült Államok imperialista politikájának. Eppen ezért Wilson elnök mindent elkövetett megfektetésére, ami sikerült is. Huerta halála éppen egy újabb konfliktus idején történt, amely a Mexikóban meggyilkolt amerikai polgárok miatt tört ki. A volt elnök halálát jelentő távirat hírül adja azt is, hogy El-Pazóban kihirdették az orosz-állapotot s a rendőrség, amerikai katonák és polgárok megtámadták a mexikóiakat, hogy őrít díszkötő és más tárgyakat, amelyek eddig soha sebesülte van.

— (Meghagallák a dési vonatot.) Tegnap délután 3 órakor a Szamosközéi vasút egyik vonatja kiindult a kolozsvári állomásról. A mikor a vonat a Renner-féle börtény mellett haladt el, eddig ismeretlen egyének közpott zúdítottak a robogó vonatra. A kövek több kocsi ablakát betörték s egy utast könyvében megsebesítették. Apahida állomásról értesítéssel a kolozsvári rendőrséget az esetről, amely szigorú nyomozást rendelt el annak megállapítására, hogy kik voltak a vonat meghajlítóit.

— (Drasche Lázár Alföld kiuntetése.) Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a királyi Vadsás Lipót államtitkárnak a Lipót-rend közpökerszóját, thordai Drasche Lázár Alfrednak, miniszterelnöki sajtóosztály főnökének a Ferenc József-rend közpökerszóját adományozta. Miniket az utóbbi kiuntetés érdekel közélebből. A miniszterelnöki sajtóosztály elsődleg a korrupció feszké volt: a Barát Ármónok típus alkottak. Drasche Lázár Alfred bizgolta azt, hogy a miniszterelnökségi sajtóosztály hasznos munkaságát fejthet ki s ez a voltakeppeni hívatása. A haborus hírszolgálat gyors lebonyolításában és a vidéki sajtó informálásában nagy érdemei vannak Drasche Lázárnak s ezért kiuntetését pártállásra való tekintet nélkül minden sajtó-organum megelégedéssel veheti tudomásul.

— (A század megmontója.) Ha valamely csapatrésze ellenséges túlerő okából szorongatott helyzetbe jut s vissza kell vonulnia, jellemtel és megsemmisítő veszteségeket lehetetlen volna elkerülnie, ha az ellenség nagyon is gyorsan érhetné utól. Lelkes és önfeláldozásra elszánt férfiaknak arra kell magukat elhatároznok, hogy addig tartózkodjanak fel az ellenséget és adnak őknek muokat, míg bajtársuk túlfutása része rendben biztos helyre vonulhatott. Századának ilyen — mondhatni — testőrsége élén Juhász

Dezso honvédgyalogrezdelőt tart. zászlós tűnt ki. Jobb oldaladéknak rendelték ki századával, a visszavonulással kiadott parancs után a legelőlső tüzéllövés addig maradt meg, míg századának legnagyobb része biztonságban nem volt. Amikor önmaga is visszavonulni embelevolt, észrevette, hogy megsebesült századparancsnoka s a legvégső egy része meg mintú szorult helyzetben s a fogságba jutás veszélyében van. A zászlós erre meg egyszerelőretört, noha vallan már megsebesült s addig állta el az utat az oroszok elől, míg egész százada vegleg meg nem menekült. A merész zászlós az I. oszt. ezüst vízezéséj érdemmel tüntette ki.

— (A mozgósítás óta most adott álejtelt magáról.) Bizonyára sok hozzátartozóval aggodalmaskodott fog megnyugtató az alábbi hír. Csézy Géza kolozsvári asztalos, a 21. honvédgyalogezred első századának őrzővezetője 1914. évben, a mozgósításkor bevonult s addig semmi élejtelt nem adott magáról. Végre 1915. dec. 16-iki keletelt hozzátartozói levelet kaptak tőle. Közli, hogy 1914. októberében sebesülten orosz fogságba került, sebből fejteltt meg és jelenleg egészségesen Tobolskban van.

— (Ady Endre Kolozsvárt.) Tegnapi Kolozsvárra érkezett Ady Endre. A kitűnő poeta fiatal feleségével a Newyork-szállodában lakik. Amint megírta, Ady a legutóbbi népfelkelői szemlen katonai szolgálatra alkalmassá találták s így a napokban fog bevonulni Kolozsvárról a dgy 32-ik honvédgyalogezredhez.

— (Magyar világ Prágában.) Hart Albert dr. kolozsvári orvos írja nekünk a következő érdekes sorokat Prágából: Napról-napra jobban szimpatizálunk az itt levő magyarsággal a cseh-ekkel. Egyes jobb éttérnek vetelkednek a kedves-ségükkel; például Schrubek Wenzelplazi híres éttérben nagyszerű székelygyűlést, debreceni gulyást, tordai pecsenyét lehet kapni. A híres Orient kávé finom börtnapárokat adott ki uj-évre magyar főléssal: „Boldog újévet kíván az Orient kávé.” A prágai egyetemen magyar nyelvoktatás is van. Prágai úriak az áteblungbó a katona neptanítókat magyar órákat vesznek. A főbb útekon a mi magyar beszédünkre „jó reggelt”, „jó nap”-pal felelnek. Magyar új-ságokat minden kávéházban, tösdésben találhatunk. És végül az áteblung jószág vezető-jéről, Bob örmányról kell fejtelveznem, hogy igen derék ember, ki szereti katonáit, akinek van szíve, van lelke. Segítő társa Kanabé szá-zados; agkora dacára fiatalosan vesz részt a munkában. mindent hivatalos pontossággal végez el, a lepnység atyja, 1200 embernek jószág gondozója. Aztán itt van a mi híres herceg-nök, Lobkowitz Frigyesné és gr. Thun Erzsébet úrnő, kik az áteblungot elhalmozott ajándé-kokkal; rendeznek botenket koncerteket mű-vészi számokkal. A cigányzenét Bombó kolozs-vári cigányprímás vezető kitűnő zenekarával, melynek minden egyes tagja katona. Járjuk a csárdást, szól a Rakóczi-induló, pezseg az élet, szóval itt is magyarok vagyunk és maradunk.

— (Élelmet cséleléány.) Tegnap délelőt 11 órakor Csézy Anna Garay János-utca 32. száma alatt lakó cséleléány — csadány lakásán marólgott ívott. A rögön kiszálló mentők gyonmormosát alkalmazzák és életveszélyes állapotban beszállították a bolgyógyászati klinikára. Tettenek oka ismeretlen.

— (Tűz a Zsák-utóban.) Tegnap este 10 óra után a Zsák-utca 13. száma ház udvarán kigyulladt egy kamra. A kivonult tüzótlóság rövid idő alatt eloltotta a tüzet. A kar jelen-téklén.

— (Zaleset a gyufagyárban.) Müller János 41 éves munkás tegnap délután a Reitter-féle gyufagyár száriójában, egy magas létrán dolgo-zott, miközben a létra elbillent és a munkás a földre zuhant. A szerencsétlen ember több kisebb zuzódáson kívül, eltörte a jobb karját. A mentők beszállították a sebészeti klinikára.

Szinkör-Mozgó.

Szerdán.

Havas Magdolna.

Csütörtökön:

A titokzatos Mister Miller.

Legfinomabb és legizgalmasabb detektív-
újdonaság.

Uránia Színház

Szerdán.

A hipnotizőr áldozata.

Izgalmas bűnügyi történet.

Csütörtökön:

A hipnotizőr áldozata.

Egyetem-Mozgó.

Szerdán:

A bilincs.

A „Sátán” főszereplőjének legújabb
alakítása.

Csütörtök:

A bilincs.

KOLÓZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FÉLE

VILLAMOSÁGI RÉSZVÉNY-
TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLÓZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41.
(széchy-palota.) Telefon 403.

E'vállal elektromos világítási és erő-
átviteli berendezéseket. —

Izzasztógépek, lámpa szénáramlók,
szerekesi anyagok és kisebb mo-
torok általában raktárban.

Költésévetéseket és felvillá-
gosításokat díjtalanul ad. —

Hirdetmény.

A kenyérgyegy életbe lépett!

Alulírott van szerencsém a t. c. közön-
séget értesíteni, hogy f. hó 13-ától kezdve a
Babos-palota (Széchenyi-ter) és Ágoston-utca
34. sz. (Lénc-ház)

Acker-sütődében

Telefon 1302. Telefon 1302.

lisztutalvány ellenében 3-szor naponta 2-féle
fehér és barna kenyeret árúsítotok. Tekin-
tetül, hogy a hatóság megállapított 10%-
burgonyakeverést, ezt mellőzni fogom és
üzletemben burgonyamentesen fogom árú-
sítani.

Kenérdrak: Fehér kenyér 66 fillér.

Barna kenyér 48

sziveskedjek lehetőleg megelőző napon a szel-
vényt behozni, hogy másnap friss kenyeret
szolgáltat hassenak ki.

Hazafias pártfogásért esedezve vagyok

Tisztelettel

Acker-sütőde tulajdonosa.

„Rumate” vállalat Kolozsvár, Buzs-utca 7. sz.
Telefon: 712.

M. kir. Szabadalmi h. sz. 12446—1915. Védjegy szám 298—1915.

Gyárt:

Rumate, tea összetettelt.

Rumate krém-likör.

Rumate növény-gyomorkeserűt.

Rumate-szörpöt.

A szerzők engedélye nélkül mások a Rumate áru jelölését
4-46 koronára.

Számos elismerés. Mindenütt kapható.

Kolozsvár képviselet: Békelyi k. l. cég. Telefon 400.

Gyártó raktár: Luszlig Mór.

Hungária lóhúsesernak

és hentesára-gyárnak
Kolozsvár, Haloz-u. 3.

! legújabb árjegyzéke !

1 kg. oldal borús hús	1.40 K
1 „ csüdös csont nélkül	1.30 „
1 „ erdős nyomatékkal	1.60 „
1 „ bélszín	2.10 „
1 „ véső csont	—40 „
1 „ füstölt kolbász	2.30 „
1 „ pariz	3.20 „
1 „ l. szalám	4. — „
1 „ vörös vagy szalvadás	—42 „

36 húsból levő vágólovakat a leg-
!! magasabb ársi árban veszek !!

Telefon 1031.

Telefon 1031.

Velour

modell kalapok
újonnan
érkeztek!

File

kalapokban
nagy választék!

Divat

tűskek és virág-
dissek
jutányos árban
besseresíthetők.

Kalap- formázásokat

jutányos árban
vállal a

Kolozsv. Központi női ruha- és kalap- divatruház

Deák Ferenc-utca
12., emelet.

Bejárati Minorita-utca felől.

Telefonszám:

204.

Beszerzési árban árusítom

a még raktáron
levő divatos
női- és
leányka-
kalapot,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

virágot, tűzéket

tekintettel az idény
előrehaladottságára,
mely körülményre
ez uton hívom fel a
t. hölgyközönség fi-
gyelmét. Tisztelettel:

a „Kolozsvári Központi Kalapdivatáruháza”

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 12. sz. a. (Bejárati Minerva-u. felől.) Telefon: 204.

Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomda

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 12. szám (Minorita-utca sarok.) Saját ház.

Gyorsan, pontosan, izlésesen és szolid árban (pövid idő alatt) készülnek:

Címkártyák,
Számlák,
Szállítási bárcák,
Táblázatok,
Belépti jegyek,
Falragaszok,
Esküvői és
Báli meghívók.

NEVJEGYEK
204.
Telefonszám:
vidékre is legpövidebb
idő alatt készülnek.

Arjegyzékek,
Havi folyóiratok,
Gyászlapok,
Üzleti
levelezőlapok,
Művek
kinyomtatása,
Üzleti
levélpapírok és boríté-
kok dísznyomással,

Továbbá minden egyéb itt fel nem sorolható könyvnyomdai munkáikat is szolid és jutányos árban készít.

Tisztelettel

Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomda.